

Ježíšovo podobenství: O VELIKÉ VEČEŘI

Jan Hus

L 14,15-24

Vybral jsem dnes čtení, které Jan Hus ve své Postille zařadil na dnešní t.j. druhou neděli po sv. Trojici. V tomto textu ukazuje Ježíš svou štědrost a obětavost a lidskou nevděčnost. Svou štědrost proto, že připravil velikou večeři ; obětavost proto, že 3x poslal svého služebníka, aby na ní pozval a lidskou nevděčnost proto, že se všichni vymlouvali a nechtěli přijít.

"Člověk" : v podobenství je Kristus.

"Večeře veliká" : je radost věčná.

"Večeře" : 1. proto, že po večeři už nebývá oběd a tak po té věčné radosti už nebude žádná jiná
2. proto, že večeře bývá lehčí než oběd -netíží- a tak půjde o nasycení bez jakéhokoli obtížení
3. proto, že po večeři ti nejmilejší zůstanou, ne tak na obědě.

"Veliká" : 1. pro velikost Pána, který ji připravil a který bude při ní s námi. Kdo může být větší než on? Plně Bůh a plně člověk, pán a král všeho, plný moci a moudrosti, štědrý a plný slitování ke všem pozvaným.

2. veliká to bude večeře také pro velikost a množství pozvaných hostů. „*Tisíce tisíců a desetitisíce desetitísíců stály před ním.*“ Tak to totiž píše prorok Daniel 7:10.

3. velikost večeře bude v tom, že při ní bude, jak praví Pavel v 2K2 to, co "oko nevidělo, ucho neslyšelo a na srdce člověka nevstoupilo".

4. velikost té večeře je v její věčnosti. Neskončí. Bude trvat stále.

To jsou příčiny, pro které našeho Pána Ježíše Krista můžeme nazývat štědrým a také proto, že povolal mnohé.

"Mnohé" : To znamená -všechny lidi- neboť volá všechny jejich vnitřním přirozeným hlasem.

1. Každý člověk v nitru své podstaty hledá nějakou tu vyšší radost, často tu nebeskou.
2. Nadto Pán ještě volá některé lidi zvláštními dary, jindy i bolestmi, jiné službou, další výstrahami.
3. Volá i svým písmem a skrze zvláštní oslovení.
4. A nad to vše posílá i své služebníky, t.j. zvěstovatele evangelia, kazatele a svědky.

To všechno volá každého člověka tomu, co Bůh připravil. K večeři o které mluví text v podobenství.

"Hodina večeře" : je příchod Božího Syna - Ježíše Krista před 2000 lety. Něco tak slavného, že je to v podobenství přirovnáno k hodům veliké večeře, která stojí za to, aby člověk zanechal hříchů a oblékl se v roucho ctností a dal se na ní pozvat. Všechny věci jsou tedy připraveny, jak podobenství zdůrazňuje, neboť Kristus zemřel a otevřel cestu k samému Bohu. Běda člověku, před kterým je cesta otevřená a vše hotovo a on přesto nechce jít. Proč nevěří, že "člověk jeden" rozuměj Kristus Ježíš, Bůh mocný a tichý nad jiné milostivý a štědrý, "připravil velikou večeři" t.j. věčnou radost, kterou připravil obětováním se? Sám sebe dal za pokrm hladovým, stal se lékem nemocným, vysvobozením vězněným. Vždyť věčná radost závisí na poznání a přijetí Ježíše Krista, Boha Otce a Ducha Přímluvce. Skrze Boží Trojici člověk uhasí svou dávnou touhu po věčnosti, po vyšším způsobu bytí, po podstatě a smyslu své existence a svého snažení.

Svým dílem spásy tedy Kristus připravil symbolickou velikou a bohatou večeři a volal na ní mnohé, ale mnozí nepřišli. Kupodivu i ti, kteří ho znají a věří mu, vymluvili se a pozvání odmítli. Důvod je vždy stejný: „Zamilovali si věci pozemské víc než věci nebeské“. A tak se vymlouvá každý, kdo miluje více věci světské než nebeské, ačkoli tvrdí, že do nebeské radosti vejít chce. Proto Ježíš řekl: „*Začali se všichni vymlouvat*“. To znamená, že ve svém životě udělali takové kroky, které jim v konečném důsledku zabránili pozvání přijmout. Nemohli přijít i když by rádi byli šli. Žádný z nich neodmítl slovy věčnou radost. Neřekl: „Nechci vejít do věčné radosti“. Rádi by šli, ale nemohli. Proč? Protože si zařídili život tak, že pozvání nešlo přijmout. Podívejme se víc na jejich omluvy:

1. První řekl: „*Ves jsem koupil a musím jít a prohlédnout si ji, prosím tě, omluv mě*“. Tento „první“ je prototypem každého pyšného, který má majetky, jimiž se pyšní. Sv. Augustin napsal, že koupění vesnice (či „pole“, jak překládá ekumenický překlad) znamená panování a pýchu. Slova: „Ves jsem koupil“ ve skutečnosti znamenají: „Pýchu jsem našel“. A tak první ten je typem všech, kteří se zhlédli v pyšném vlastnictví, za které jak duši svou, tak i „velikou večeři“ prodají a „prostě musí“ ukojit žádost svých očí a prohlédnout si to, co koupili. Všichni nebo polem jsou přinuceni odmítnout pozvání. Neboť pýcha je vždy spojena s hleděním. Pyšný touží být lidmi viděn a před nimi i oceněn.

„*Prosím tebe omluv mě*“ ve skutečnosti však znamená: „Přímluv se za mě u svého pána a omluv, že nemohu přijít“. Jakoby říkal: „Pros za mě, neboť jsem hříšný člověk“. Sv. Řehoř zde trefně říká, že pokora v ústech nespraví pýchu v srdci pro kterou se omlouvá a nezmění ani skutečnost, že se na velikou večeři nedostaví. To, co koupil-ves, pole a další-už nepustí. Zařídil se tak, že musí odmítnout.

2. Druhý řekl: „*Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet, prosím omluv mě*“. Tento druhý je prototypem všech lidí potácejících se ve vleku pěti tělesných smyslů. Zraku, sluchu, čichu, chuti a hmatu. Je to veliké zajetí, silné jako pět párů volů. Smýká s námi a bývá silnější než my. Tento druhý člověk řekl: „*Jdu je vyzkoušet*“. A v tom je problém! Ne v tom, že 5 smyslů máme, díky za zrak, sluch, hmat, čich a chuť na to, či ono. Problém je v tom, že je často chceme zkoušet. Testovat jejich sílu. Tak totiž zněla omluva druhého. „*Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet, prosím omluv mě*“. Otestovat sílu a schopnost našich volů, zjistit, co všechno moje smysly dokážou, je důvodem proč člověk odmítne Kristovo pozvání.

3. Třetí říká: „*Oženil jsem se proto nemohu přijít, omluv mě*.“ Tento třetí není prototypem manželství, ale prototypem rozkoše a žádosti těla. Tento třetí typ neznámá spořádané manžele, ale každého samce, jehož pohled je zaměřen vždy jen na samici a každou samici, která má v hlavě vždy jen samce. Odpusťte naturalistické přirovnání, ale jen ono může sdělit skrytý obsah slov, které kraličtí přeložili větou: „*Ženu pojal jsem a proto nemohu přijít*“. Dnes jako dřív je mnoho těch kteří více milují živočišnou lásku než nebeské království. Jistě znáte dnešní výrok: „*Nemohu bez 'toho' být*“. Nebožátka oslepená, pro krátkodobou žádost očí svých chcete ztratit radost věčnou? A tak se i tento třetí člověk sám diskvalifikuje, tak, že není schopen přijmout pozvání na velikou večeři. Protože, jak se říká, prostě se : „*zamiloval a nemůže přijít*“.

A tak se služebník vrátil ke svému pánovi s prázdnou a se třemi typy omluvy. Hospodář v podobenství se rozhněval. Tedy Kristus, a to proto, že nechtěli přijít k tak slavné večeři. Služebník v podobenství může být každý, koho Ježíš vnitřním vedením posílá, aby zval lidi ke spasení v Kristu. Takovému člověku hospodář říká: „*Vyjdí znovu a rychle*“ t.j. neotálej, „*na náměstí a do ulic města*“, t.j. tohoto světa a „*chudé*“ t.j. ty, kteří nejsou strháváni majetkem „*ať přijdou na velkou večeři*“ a „*chromé*“ t.j. ty, kteří nemají dost moudrosti, aby rozuměli duchovním věcem a „*slepé*“ to jdou ti, které satan oslepuje takže o duchovní věci nemají vnitřní zájem a „*kulhavé*“ to jdou ti, kteří pro váhavost, někdy lenost, na Boží cesty nevykročí. „*Uved' je sem*“ tedy ke Kristu na jeho velkou večeři.

A tak tedy bohatí, co vsi a všelijaké zodpovědnosti mají, a silní, co ořou svými voly a dřou tak do úmoru, a ti vždy zadaní a partnerskými vztahy stále zaujatí, již jsou nasyceni věcmi tohoto světa. Podstatou těchto věcí je ovšem pýcha, lakomství a smilstvo. A právě to jim zabrání přijmout pozvání k věčné radosti. Proto Bůh přikázal pozvat na tu velkou večeři: „*chudé, chromé, vnitřně slepé a kulhavé*“. Ne, ne, tito nemají větší předpoklady pro duchovní věci, než ti první. Naopak, „*chudí*“ znamená „*duchovně chudí*“ netoužící po Boží milosti, „*slepí*“ znamená, že mají oslepený vnitřní zrak, nebo je oslepila zlost. „*Kulhaví*“ znamená „*nerozhodní*“-jednou dobré jindy zlé věci dělající, bez vnitřního tažení k dobrému. A ty všechny má služebník, tedy kazatel, zvěstovatel, svědek volat dobrým příkladem i Božím slovem do království Ježíše Krista na tu jeho velikou večeři. Zvláštní to bude lid.

Služebník řekl: „*Pane, stalo se, jak jsi přikázal a ještě je místo*“. A tu slyší další příkaz: „*Vyjdí na cesty a mezi ploty a přinuť je ať pozvání přijmou ať se můj dům naplní. Ale pravím vám*“, říká ten, který lhát nemůže, „*žádný z těch, kteří byli nejprve pozváni a nechtěli přijít, neokusí mé večeře*“. A tak tu máme trojí pozvaný lid:

1. Prvý u něhož se předpokládalo, že přijde, protože byl obdarován duchovním vnímáním. Ale když pozvání dorazilo, ti lidé pro věci toho světa odmítli přijít.
2. Druhý, který když zaznělo pozvání, přišel dobrovolně, i když na tom duchovně nebyl dobře a neměl přirozené tažení k věcem Božím. To jsou ti chudí, slepí, chromí a kulhaví.
3. Třetí lid, od „*plotů a cest*“, který přišel bez vlastního rozhodnutí. Protože byl nucen a přemlouván.

Tento třetí lid stojí na závěr kázání ještě za úvahu, zda je přemlouvání správné. Dnes, v době svobodné vůle, zvláště pak ve věcech víry, zda je správné někoho k víře nutit? Zdá se že ne. A přeci v podobenství je Kristův služebník vyslán potřetí s příkazem: „*přinuť je, ať přijdou*“. Jak se vyrovnat s nucením a přemlouváním? Vždyť k Bohu se nejde obrátit jinak než svobodně. Přinuceným uvěřit přece nic neprospěje taková vynucená víra. Jít na Kristovu večeři musí být příjemné a dobrovolné a každé nucení bývá nepříjemné a nemůže být dobrým základem pro vztah s Bohem.

A přece dobře známe ze své každodenní zkušenosti, že mnoho dobrých věcí je na počátku „*proti vůli*“ a později „*s radostí a dobrovolným souhlasem*“. To se netýká jen dětí, u kterých to rodiče často používají. To známe i jako dospělí. Např. zlozvyku jako je kouření, pití a přejídání, se člověk nerad vzdává, ale když je donucen, bývá obvykle rád, že se ho zbavil. Nebo třeba nemocnému je většinou léčení nepříjemné, např. když mu chirurg sešívá tržnou ránu, ale když je pak zdravý, je za předchozí bolest vděčný, protože bez ní by nebylo uzdravení. A proto, ačkoli zůstává v platnosti základní princip svobodné vůle, s nímž jedině se člověk může k Bohu obrátit, přesto jej neruší přiměřený nátlak a naléhání. Dnešní člověk si totiž svobodnou vůli a dobrovolné rozhodnutí zachovává i přes všelijaká nucení a nátlaky.

Amen